

Office of Agricultural Economics and Japan International Cooperation Agency

ASEAN News

Project on Agricultural Statistics and Economic Analysis Development/ 農業統計及び経済分析開発計画

ฉบับที่ No.3

01 เมษายน 2547

คณะกรรมการความร่วมมือจับมือกัน

เมื่อวันอังคารที่ 17 กุมภาพันธ์ 2547 ณ ห้องประชุม 803 ชั้น 8 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้มีการประชุม คณะกรรมการร่วมโครงการ ASEAN การประชุมครั้งนี้ได้มุ่งเน้นไปในด้านความก้าวหน้าของรายงานโครงการ รวมถึงมีการปรึกษาหารือเรื่อง Project Design Matrix (PDM) และการวางแผนการดำเนินงาน

ภายหลังการประชุม ได้มีพิธีลงนามใน Minutes of Meeting ระหว่าง Mr. Egusa หัวหน้าทีมจาก JICA โตเกียว กับนายสุรศักดิ์ ทองเพชร รองเลขาธิการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร นอกจากนี้ยังได้มีพิธีส่งมอบวัสดุอุปกรณ์และยานพาหนะของโครงการ ASEAN โดย Mr. Shinya Nakai, JICA Resident Representative Thailand ให้กับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยนายสุรศักดิ์ ทองเพชร เป็นผู้รับมอบ

(โดย นางพรพรรณ เห็นสว่าง)

การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การสำรวจและจัดเก็บข้อมูลผลผลิตต่อไร่ โดยวิธีตั้งแปลงทดสอบผลผลิต (Crop Cutting) อ้อยโรงงาน ที่ขอนแก่น และการสัมมนาที่นครราชสีมา

ผู้เข้ารับการอบรมการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลผลผลิตต่อไร่ โดยวิธีการตั้งแปลงทดสอบผลผลิต ไปปฏิบัติงานในภาคสนามที่ ต.บัวเงิน อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น โดยทำการวัด น้ำ และชั่งผลผลิตของอ้อยโรงงาน เพื่อนำข้อมูลต่างๆที่ได้มาคำนวณหาผลผลิตต่อไร่ ต่อไป

วันที่ 8 เมษายน 2547 จัดสัมมนาเรื่อง การจัดเก็บข้อมูลผลผลิตต่อไร่ โดยวิธีการตั้งแปลงทดสอบผลผลิตอ้อยโรงงาน ปีเพาะปลูก 2546/47 ของพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ขอนแก่น ชัยภูมิ และนครราชสีมา ณ โรงแรมสีมาธานี อ.เมือง จ.นครราชสีมา มีผู้เข้าร่วมสัมมนาจากหน่วยงานราชการ เอกชน และกลุ่มเกษตรกรที่เกี่ยวข้อง

(โดยนายอมร แสงพรหม)

ผลการศึกษาผลผลิตต่อไร่ของมันสำปะหลังโรงงาน ปี 2547

ผม (นายชาญชัย ไตวิวัฒน์) ได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรเมื่อเดือนมีนาคม 2547 ในวาระครบรอบ 25 ปี ของการก่อตั้งสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร รายงานนี้เป็นข้อสรุปในการบรรยาย ในโอกาสดังกล่าว

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความช่วยเหลือจาก JICA ได้ดำเนินการโครงการวิเคราะห์และพัฒนาข้อมูลสถิติและเศรษฐกิจการเกษตร (ASEAD) ซึ่งกิจกรรมหนึ่งของโครงการ คือ การสำรวจผลผลิตโดยวิธีการจัดทำผลผลิตต่อไร่ ทั้งนี้ในการดำเนินงาน ศูนย์สารสนเทศการเกษตร และผู้เชี่ยวชาญจาก JICA จะร่วมกันกำหนดวิธีการสำรวจผลผลิตต่อไร่ของพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ 5 ชนิด ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และถั่วเหลือง โดยเริ่มทดลองกับ มันสำปะหลัง เป็นพืชแรก

การศึกษาผลผลิตต่อไร่ของมันสำปะหลังโรงงาน ปี 2547 โดยวิธีตั้งแปลงผลผลิตต่อไร่ ในครั้งนี้ กำหนดใช้ระเบียบวิธีสำรวจแบบ Two Stages Sampling โดยใช้หมู่บ้านที่ปลูกมันสำปะหลัง เป็น PSU เพื่อสุ่มเลือกหมู่บ้านตัวอย่าง จังหวัดละ 6 หมู่บ้าน (และใช้ครัวเรือนผู้ปลูกมันสำปะหลังในหมู่บ้านตัวอย่างเป็น SSU เพื่อสุ่มเลือกครัวเรือนตัวอย่าง) หมู่บ้านละ 5 ครัวเรือน (และแต่ละครัวเรือนจะคัดเลือกพื้นที่ปลูก มันสำปะหลังมา 1 แปลงเพื่อตั้งแปลงทดสอบผลผลิตต่อไร่ จำนวน 2 จุด โดยวิธี “ทฤษฎีดิน 30 ก้าว” ซึ่งแต่ละจุดจะทำการวัดระยะร่องปลูก) แถว (จำนวน 5 ร่องปลูก และวัดระยะระหว่างต้นปลูก จำนวน 5 ต้น ต่อจากนั้นทำการขุดมันสำปะหลังในแถวที่ 1 มาจำนวน 5 ต้น แล้วทำการชั่งน้ำหนักห้วมันสดด้วยอุปกรณ์และเครื่องชั่งที่เตรียมไว้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปคำนวณผลเป็นผลผลิตต่อไร่ในระดับจังหวัด ต่อไป

ในดำเนินการครั้งนี้ได้ดำเนินการในพื้นที่ที่เป็นแหล่งผลิตมันสำปะหลัง 15 จังหวัด ครอบคลุมเนื้อที่ประมาณ ร้อยละ 80 ของเนื้อที่มันสำปะหลังทั้งประเทศ ทั้งนี้ได้กำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงานภาคสนามระหว่างปลายเดือนมกราคม ถึง สิ้นเดือนกุมภาพันธ์ 2547 โดยทำการสำรวจได้ครัวเรือนตัวอย่างทั้งหมดต่อจากนั้นได้ทำการประมวลผลและดำเนินการวิเคราะห์แล้วเสร็จในเดือนมีนาคม 2547

ผลการสำรวจเบื้องต้นปรากฏผลดังนี้

- 1.ผลผลิตต่อไร่ของมันสำปะหลังเฉลี่ยทั้ง 15 จังหวัด 4,165 กิโลกรัม
- 2.จำนวนต้นมันสำปะหลังในพื้นที่หนึ่งไร่โดยเฉลี่ยมีจำนวน 2,961 ต้น
- 3.น้ำหนักห้วมันสำปะหลังเฉลี่ยต่อต้น 1.406 กิโลกรัม
- 4.ต้นมันสำปะหลัง 1 ต้น จะต้องใช้พื้นที่ปลูกโดยเฉลี่ย 0.540 ตารางเมตร
- 5.จังหวัดที่ได้ผลผลิตต่อไร่สูงที่สุด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา คือ 6,179 กิโลกรัม
- 6.จังหวัดที่ได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำที่สุด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร

จากการศึกษาพบว่าผลผลิตต่อไร่ที่ได้มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 83 กิโลกรัม นั่นหมายความว่าความน่าจะเป็นของผลผลิตต่อไร่ควรอยู่ช่วงระหว่าง 3,999 ถึง 4,331 กิโลกรัม ด้วยความเชื่อมั่นทางสถิติ %95

(โดย นายชาญชัย ไตวิวัฒน์)

รายงานผลการฝึกอบรมเรื่อง Agricultural Statistics Survey (Crop Production Survey)

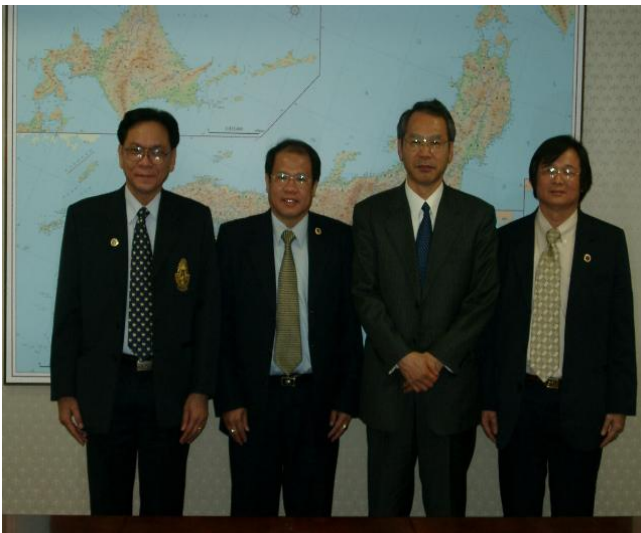
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้ร่วมกับ JICA ได้ดำเนินการโครงการ Agricultural Statistics and Economic Analysis Development (ASEAD) เพื่อเป็นการพัฒนาระบบการจัดทำสถิติการเกษตร การวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจการเกษตร รวมทั้งการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากร ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายใต้โครงการดังกล่าวมีกิจกรรมในการจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปเข้ารับการฝึกอบรม ณ Ministry of Agriculture, Forestry & Fisheries ประเทศ Japan ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

สำหรับการฝึกอบรมในครั้งนี้ คือ เรื่อง **Crop Production Survey** โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความรู้ความเข้าใจ ในกระบวนการจัดทำข้อมูลสถิติเกี่ยวกับผลผลิตสินค้าการเกษตรของประเทศญี่ปุ่น รวมทั้งการแลกเปลี่ยนทัศนะและข้อคิดเห็นของการจัดทำข้อมูลสถิติระหว่างประเทศทั้งสอง ทั้งนี้เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับกลับมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติการในสำนักงานของตนเอง ต่อไป

หลักสูตรประกอบด้วย

1. บทบาทขององค์กรทางด้านสถิติการเกษตรในด้านนโยบาย การวางแผนทางการเกษตร
2. การวิเคราะห์และวิธีการใช้ประโยชน์จากผลที่ได้จากการสำรวจการผลิต (ปีภาคปฏิบัติ)
3. การนำเสนอผลงานและการอภิปราย ผลการสำรวจผลผลิตต่อไร่โดยวิธีการตั้งแปลงทดสอบผลผลิตของมันสำปะหลังในประเทศไทย

ตลอดจนระยะเวลาการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการต้อนรับดูแลเอาใจใส่ อย่างมีไมตรีจิตที่อบอุ่นจากเจ้าหน้าที่ของ Statistics Department MAFF Japan เป็นอย่างดีมาก ทั้งๆที่ อากาศในโตเกียวและญี่ปุ่นโดยทั่วไปยังหนาวอยู่ ก็ตาม สุดท้ายนี้คณะผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องขอขอบคุณ Mr. Yamamoto Mr. Kunimisu and his staffs โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Mr. Hosaka และที่ไม่อาจลืมได้เลยก็คือ Ms.Komiya training coordinator form JICA

โดย นายชาญชัย โคววิวัฒน์ นักสถิติ 8
นายวัชรชัย ผสมทรัพย์ นักสถิติ 8
นายสุนทร เหมทานนท์ นักสถิติ 7

คำขอบคุณจากบรรณาธิการ : ขอขอบคุณมากสำหรับผู้ให้การเผยแพร่ทุกท่าน เราวางแผนที่จะลงจดหมายข่าวนี้บน ASEAD web page ต่อไป

โครงการ ASEAD ได้จัดทำจดหมายข่าวนี้เพื่อเสริมสร้างการสื่อสารที่ดีระหว่างโครงการและผู้เกี่ยวข้อง เราวางแผนจะออกข่าวให้ทันทั่วถึงต่อไป

ASEAD Project. c/o ศสส, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถนนพหลโยธิน กรุงเทพฯ 10900.
Tel / Fax: (+66)02-579-0976
บรรณาธิการ: นางสาว นุชยา ปิ่นสุวรรณ
Mr. Kobayashi Toshitaka